

in kazni naj bode učitelj tudi dosleden, da ravná enako, po nekaki splošni ali naravni in pravični postavi in naj približuje samovoljne pohvale in kazni naravnim, tako namreč, da samovoljnosti in prostosti odgojiteljeve ne morejo otroci na en hip spoznati. Tako so učili nekteri pedagogi. Niemeyer pa je zoper to načelo; on pravi, da naj se otrok kar naravnost samovoljno, pa pametno kaznuje; kajti on meni, da so tudi samovoljne kazni otrokom le naravna potreba, sej si otroci pri igrih sami kazni nalagajo. Lažnjivca, — da razložim z zgledom — se naravno tako kaznuje, da se mu odtegne zaupanje, nenaravno bi bilo, še vedno zaupati mu in drugače ga kaznovati. Priporoča se tudi po eni strani nekoliko enakomirnosti pri pohvali in kazni; ta je v tem, da učitelj brez vzroka ne opušča hvale ali kazni, kedar otroci to ali uno zaslužijo. Nekteri kaznujejo takrat, kedar so nevoljni, čeravno otroci niso zakrivili njihove jeze, in hvalijo tadaj, kedar so dobre volje brez ozira na otroške zasluge.

(Dalje prih.)

Stari in mladi Slovenec.

S.

Samū.

O. Samū ipse, sponte, solus, unus; cum numeralibus ordin. respondet germ. selbi samomu osmu, samū tretij; mas, kar samīcī, samka ili samūka femina, samīstvo idem esse; ser. samas similis, aequus, samm gr. ἄμα, ὁμός, lat. semol, simul.

S. Nsl. na samom; samorogač unicornis, monoceros, samodrug (selbander) duplus, samodruga grvida, samotrek, on je Noe samoosmega ohranil.

Svatū.

O. Svatati - aja - eši pronubere, - se, - titi se sī nami generum, affinem fieri, svaha f. pronuba, svatū affinis, svatija f. p. svatove i svatije, svatīstvo - tovištvo affinitas, svatība nuptiae.

S. Moje je svatba ali svadba nuptiae, tudi stsl. imate svatība, svadība, svatba in svadba; svati so nuptiales convivae, bulg. svatija je serb. svaća, kakor bratija i braća fratres.

Svepetati.

O. Svepeštā - šteši movere, - se i svepiti se - pljā se - piši se agitari, svepanije motus, uti videtur (cf. sepet, sepelivū balbus, rus. šepetlivū).

S. Svepati, svepljem nsl. vacillare, čes. sepkati traben (and. svipa, ahd. sveif, sweifen).

Sverêpū.

O. Svêrêpū i svrûpū ferus, aestuans, agrestis, saevus, immitis, barbarus na pr. konĭ, językū, nravū, - po bylie; sve-rêpiti se - pljā - piši, - pēti - êjā, - povati-pistvovati exasperari, ferocem esse, saevire; sverêpo - ê temerarie, ferociter, sve-rêpije - pistvo exasperatio p. zivêrinœ, strastinœ.

S. Nsl. srêp pro svrêp immanis, srepro se ustrašijo; srpo gledati, srpost severitas, sreputa, srepinja; srpožen severus; čes. sveřepěti wild wachsen. Est ergo srêp pro svrêp, srp pro svrp, uti srab e svrabū. Markovo pa je, kar piše Kopitar: svirêpū ferox. Puto esse compositum e svi-rêpū quasi, primitus de vacca oestro percita od furorem, ideoque caudam volvente! Glag. Cloz.

Svirati.

O. Svirajā, - riti - rjā - riši, - rjati - rjajā sibilare, tibia canere; svirūkū sonitus, svirina tibia, svirêli - rali - rjali f. fistula, cithara, nablium; svirêl, - rinikū, - riteli tibicen, musicus, cf. scr. svr - svar canere, gr. σφύγξ lat. susurrus.

S. Svirati i nsl., svirel, hrov. svirale, surla, bulg. svirkū, svirec, svirba, svirla, svirka, sviriti.

Svistati.

O. Svistajā, - štā - eši sibilare, kar tudi svrûčati, rus. svercati zirpen, svistaniye sibilatio, svistū m. sibilus.

S. Svistati nsl. balbutire, rus. svisnuti.

Svita.

O. I svitica, svitūka ali svitka vestis.

S. Hrovatje imajo svitice femoralia, braciae, svita vestis i nsl., svitar.

Svoboda.

O. Svobota, svobodistvo - diština libertas; svoboda je venia, liber i liberi; svobodī adj. indecl., - dīnū liber, - nikū tibertus; thema svobū (cf. pruss. subs selbst, eigen) et - da, uti in loboda, jagoda; svobistvo persona cf. sobistvo; nota šaf. star. cogitare de germ. selb; svobodīno, - dīteli itd.

S. Svobodo dati nsl. slovó dati abschied geben, verabschieden, slovo vzeti, jemati; s slovesom cum venia; slobo vzeti, slobost fiducia, slobnost facultas; cf. sloboda in sloboden, svoboda in svoba, svoj.

Svoj.

O. Svoj suus, proprius, tudi svojskú; svojstvo - vije proprietas, svoji jemu consanguinei, svoji imú domestici, scr. sva; svoiti f. affines, svojaši f. coll. propinqui, svoitiñu proprius, svojština f. res propriae, svojakú affinis.

S. I nsl. pravimo: smo si svoji; svojita (svojta, svojiba) je tedaj consanguinitas, svojast f. idem; za svojak nsl. tudi svak affinis, levir, svakinja; svaščina affinitas.

Svrabû.

O. Pruritus, scabies, gramia, - bññ pruritus excitans; svrûbû scabies, svrûbêti èja.

S. In to primerjate z mojim srborit; razun svrabû imate tudi sverbeži, sverbota, sverbjačka pruritus.

Svînaŭi.

O. Svînaŭ - neši mane surgere, sinati - naŭ - neši illucescere p. egda sineti slinice; sijati in — se, sijanije, sijateljñu splendidus itd.

S. Svenuti diescere; svitlost božja na njih sinu. hrov., obsinoti, solnce poseva; odsevatí - sivati, prisojen, odsojen. Svînaŭi thema svît, in od tod stsl. svîtêti i — se, svêtlêti se, svêtiti, svêtliti, s in brez se.

Svêtû — svetû.

O. Svêtû je lux, aurora, prima lux; vestis purpurea; iunctum cum pron. s i vel onû κόσμος mundus p. na semî svêtê εν τω βίω, na onomî svêtê.

S. Svêtilo - lice, svêtilina - listvo, svêtlíkavû lucidus, svêtlíca cubile, svêtlovínû, svêtovínu adj. lucis, svêtlostínû, svêtlívû lucidus, svêtlota, svêtlístvo, svêtlístvo splendor; svêtlaja nedelja nsl. bela nedelja.

O. Svêtû je pa sanctus, divinus, - dññ dies festus; svêtiti in — se sanctificare, ordinare, consecrare; svêtoša m. sanctus.

S. Po tem naj mi služijo i stsl. svêtilo - línikû - lište, svêtije n., svêlosti sanctuarium; svêtiteli - sveštenikû sacerdos, — telístvo i — ničístvo sacerdotium; svêtiŭba, svêtyñi, svêtíba - tístvo sanctificatio, sanctitas, sveštíba sacrificium.

Sini.

O. Sini hyacinthinus, lividus, niger, p. oči sinje, oko sinjeje, sini kameni; sinčiči daemon, recte, uti videtur, niger (daemones, aethiopes, murini); sinjeta f. hyacinthus, - tinu adj.; sinota byssus, sinina color coeruleus, sinica parus.

S. Toraj tudi sinica je iz sini; sinji kamen kalkstein, sejni kamen silex; bulg. sino nebo, sino pile, sinilo indigo serb., sinj niger (atitudinis causa).

Sipota.

O. Sipota raucum esse, siplivü raucus, sipnati raucescere, siplivostl.

S. Nsl. sipiti difficulter respirare, sipljiv, sip; sipljenje asthma, serb. sipavac anhelus, čes. sipěti, siptěti sibilare.

Sirü.

O. Sirü adj. ὀφθαλμός orbus, siristvo orbitas.

S. Sirota, sirotükü m., - ka f., - tistvo; sirotěti orbari; a celo sirakü stsl. pauper, sirače, siračina, siromahü i siromaha, bulg. siromaš f. - šijü, serb. siromašad; nsl. siromak.

Drobtinice iz dnevnika slovenskega učitelja.

Spisuje Josip Levičnik.

Motto: „Nulla dies sine linea!“
Stari rimljanski pregovor.

II.

Dolgočasni oblaki zakrivali so višnjevi nebesni obok, ko me kmali po polnoči 8. avgusta urni koraki dovedejo na ljubljanski kolodvor. Bilo je sicer tu mnogo veselega šundra med pripravljenimi za odhod; jaz sem vendar nekako zamišljeno čakal znamenja, ki nam bo naznanil, kdaj bo privihral od Tersta hlapon, in odpeljal tudi mene v daljni svet. Nisem dolgo čakal na to. V vozu prišel sem bil med kardelo verlih narodnjakov, ki so brezskerbno šale zbijali po vsi dolgi savski in tudi še dalje tje po savinski dolini, kateri pa ste bili obedve zavite v gosto tmino in dolgočasne deževne megle. V Celje prišedši zaznal se je bil ravno dobro dan. Nadjal sem se videti na kolodvoru za ene trenutke svojega dragega sorodnika A., ki pa je gotovo še sladko spal, za katero slast so ga skoraj zavidale moje trudne oči. Nedelja, dan Gospodov, bila je, in